

Ivo TRINAJSTIĆ (Zagreb, Jugoslavia)

ŠUMSKA VEGETACIJA OTOKA KRKA

U sklopu istraživanja vegetacije otoka Krka, čije sam najbitnije i općenite karakteristike nedavno istaknuo u najkraćim crtama (I. Trinajstić 1964), posebnu pažnju posvetio sam šumskoj vegetaciji. Naime, otok se Krk, u odnosu na susjedna listopadna submediteranska područja, ističe znatnom šumovitošću, naročito u svom centralnom, zapadnom i sjeverozapadnom dijelu.

Šumska je vegetacija otoka Krka, u tipološkom pogledu, vrlo diferencirana, pa na tom području nalazimo vegetacijske tipove eumediteranskog, submediteranskog, mediteransko-montanog i srednjoevropskog karaktera. Pregledno mogli bismo je prikazati na ovaj način (v. str. 146, gore).

Razred *Quercetea ilicis* zastupljen je tu, u okviru reda *Quercetalia ilicis* i sveze *Quercion ilicis*, asocijacijom *Orno-Quercetum ilicis*. Ta se zajednica javlja na jugozapadnoj obali otoka Krka i penje se vertikalno do 60 m nad morem. Ona je ovdje vrlo siromašnog florističkog sastava, a slična je varijanti vrsta *Phillyrea latifolia* i *Ruscus aculeatus*, koju su iz okolice Trsta opisali D. Lausi i L. Poldini (1962). Iz toga možemo zaključiti da se asocijacija *Orno-Quercetum ilicis* na području otoka Krka nalazi na granici svog areala.

U opsegu razreda *Quercio-Fagetea* i reda *Quercetalia pubescentis* obuhvaćen je pretežni dio vegetacije listopadnih šuma, koje unutar sveze *Ostryo-Carpinion orientalis* pripadaju asocijacijama *Carpinetum orientalis croaticum* i *Seslerio-Ostryetum*.

Asocijacija *Carpinetum orientalis croaticum*, klimazonalna šumska zajednica submediteranske vegetacijske zone (S. Horvatić 1963), poznata je iz otoka Krka već prema istraživanjima S. Horvatića (1939). Tu se penje u visinu od 170—350 m nad morem. Asocijacija *Carpinetum orientalis croaticum* može se na otoku Krku diferencirati na više subasocijacija. Na jugozapadnom dijelu obale, u pojasu od 0—(60)—100 m nad morem javlja se subasocijacija *Carpinetum orientalis croaticum quercetosum ilicis*. Naročito se tu ističe facijes vrste *Phillyrea latifolia*.

Razred *Quercetea ilicis* Br.-Bl.

Red *Quercetalia ilicis* Br.-Bl.

Sveza *QUERCION ILICIS* Br.-Bl.

Asoc. *ORNO-QUERCETUM ILICIS* H-ić.

Razred *Querco-Fagetea* Br.-Bl. et Vliieger

Red *Quercetalia pubescentis* Br.-Bl.

Sveza *OSTRYO-CARPINION ORIENTALIS* Ht.

Asoc. *CARPINETUM ORIENTALIS CROATICUM*
H-ić.

subas. *QUERCETOSUM ILICIS* Wrab.

subas. *TYPICUM* H-ić

subas. *OSTRYETOSUM* Trinajstić

subas. *CARPINETOSUM BETULI* H-ić.

Asoc. *SESLERIO-OSTRYETUM* Ht. et H-ić.

subas. *QUERCETOSUM PUBESCENTIS* Ht.

Red *Fagetalia* Pawl.

Sveza *CARPINION (BETULI) ILLYRICO-PODOLICUM* Ht.

Asoc. *ANEMONE-CARPINETUM BETULI* Trinajstić

Red *Populetalia* Br.-Bl.

Sveza *ALNO-QUERCION ROBORIS* Ht.

Sastojine vrsta *ULMUS CAMPESTRIS-FRAXINUS*
ANGUSTIFOLIA Ht.

Razred *Quercetea robori-petraeae* Br.-Bl. et Tx.

Red *Quercetalia robori-petraeae* Tx.

Sveza *QUERCION ROBORI-PETRAEAE* Br.-Bl.

Asoc. *QUERCO-CASTANETUM CROATICUM* Ht.

subas. *CARPINETOSUM ORIENTALIS* Tri-
najstić

Najveće površine zauzima subasocijacija *Carpinetum orientalis croaticum typicum*, koja se najčešće pojavljuje u facijesima vrsta *Paliurus aculeatus*, *Pistacia terebinthus*, *Erica arborea*, *Phillyrea latifolia* i *Cornus mas*.

Razmjerno vlažna i sjenovita staništa sjeverne ekspozicije zauzela je subasocijacija *Carpinetum orientalis croaticum ostryetosum*, koja je naročito lijepo razvijena na padinama Hlama u Vrbničkom lugu (lokalitet »Dna«), duž potoka Vretenice, oko sela Hlapa i iznad Šila (lokalitet »Umejka«). Osim tipičnog facijesa javlja se i facijes vrste *Erica arborea* (lokalitet »Vindorska« u Vrbničkom polju).

Najvlažnija staništa sjeverne ekspozicije i dna vrtača, ispunjena debelim slojem smeđeg tla, zauzela je subasocijacija *Carpinetum orientalis croaticum carpinetosum betuli*.

Asocijacija *Seslerio-Ostryetum*, klimazonalna šumska zajednica mediteransko-montanog vegetacijskog pojasa (S. Horvatić 1963), javlja se na otoku Krku isključivo u obliku subasocijacije *Seslerio-Ostryetum quercetosum pubescentis*. Razvija se u višim predjelima otoka Krka, ali se mjestimično spušta gotovo do mora.

Iz reda *Fagetalia* i sveze *Carpinion (betuli) illyrico-podolicum* razvija se na otoku Krku interesantna, reliktna zajednica, koju sam ne-

đavno (I. Trinajstić 1964) opisao pod imenom *Anemone-Carpinetum betuli*. Javlja se u području Dobrinja na dubokim flišnim tlima.

Iz reda *Populetalia* i sveze *Alno-Quercion roboris* nalazimo na otoku Krku ograničene sastojine vrsta *Ulmus campestris-Fraxinus angustifolia* (I. Horvat 1962), a i ograničene sastojine lužnjaka (*Quercus robur*).

Posebno su zanimljive na otoku Krku kestenove šume, koje sam u okviru razreda *Quercetea robori-petraeae*, reda *Quercetalia robori-petraeae* i sveze *Quercion robori-petraeae* podredio asocijaciji *Querco-Castanetum croaticum*, u obliku subasocijacije *carpinetosum orientalis*, predstavljene kao facijes vrste *Erica arborea*.

Bibliografija

- Horvat I., 1938: Bilnosociološka istraživanja šuma u Hrvatskoj. (Pflanzensoziologische Walduntersuchungen in Kroatien.) Glas. šum. pok., 6, Zagreb.
- Horvat I., 1962: Vegetacija planina zapadne Hrvatske. (La végétation des montagnes de la Croatie d'ouest.) Prirod, istr. Jugosl. akad. 30, Zagreb.
- Horvatić S., 1939: Nastavak istraživanja vegetacije otoka Krka. Ljet. Jugosl. akad. 51, Zagreb.
- Horvatić S., 1963: Vegetacijska karta otoka Paga. Prirod. istr. Jugosl. akad. 34, Zagreb.
- Lausi D.—L. Poldini, 1962: Il paesaggio vegetale della costiera triestina. Boll. Soc. adriat. di sci., 52 nuov. ser., Trieste.
- Trinajstić I., 1964: O vegetacijskom pokrovu otoka Krka. (Sur la couverture végétale de l'île de Krk.) Acta bot. Croat. 23, Zagreb.

REZIME

Iz ovog kratkog pregleda šumske vegetacije otoka Krka možemo zaključiti da je ona na tom području vrlo diferencirana, pa u tom pogledu otok Krk predstavlja, u opsegu istočnojadranskog primorja, objekt prvorazredne naučne vrijednosti. Njegova šumska vegetacija pripada dijelom zimzelenim eumediteranskim tipovima (*Orno-Quercetum ilicis*), dijelom listopadnim submediteranskim tipovima (*Carpinetum orientalis croaticum*), dijelom mediteransko-montanim tipovima (*Seslerio-Ostryetum*), a manjim dijelom i srednjoevropskim tipovima (*Anemone-Carpinetum betuli*).

Kako, međutim, u šumskoj vegetaciji otoka Krka prevladava asocijacija *Carpinetum orientalis croaticum*, pripadaju njegovi niži dijelovi gotovo u potpunosti submediteranskoj vegetacijskoj zoni, a njegovi viši predjeli, pripadaju, po svojoj vegetaciji, mediteransko-montanom vegetacijskom pojasu zajednice *Seslerio-Ostryetum*. Time je biljnogeografski položaj otoka Krka vrlo jasno izražen.

ZUSAMMENFASSUNG

Die Waldvegetation der nordadriatischen Insel Krk ist sehr differenziert; sie stellt deshalb ein Objekt von erstklassiger wissenschaftlicher Bedeutung dar. Die Waldvegetation dieser Insel gehört teilweise der immergrünen eume-

diterranen Zone an (*Orno-Quercetum ilicis*), teils der laubwerfenden submediterranen Vegetation (*Carpinetum orientalis croaticum*), zum Teil den mediterran-montanen Pflanzengesellschaften (*Seslerio-Ostryetum*) und zum kleineren Teil auch den mitteleuropäischen Vegetationstypen (*Anemone-Carpinetum betuli*).

Da auf der Insel das *Carpinetum orientalis croaticum* vorherrscht, gehören ihre niedrigeren Teile fast ausschliesslich zur submediterranen Vegetationszone, die höheren dagegen der mediterran-montanen Zone des *Seslerio-Ostryetum*. Damit ist die pflanzengeographische Lage der Insel Krk gut geklärt.

RIASSUNTO

Die questo breve sommario della vegetazione silvatica dell'isola di Krk (Veglia) possiamo concludere che la vegetazione di questa regione è vegetalmente molto distinta e sotto questo riguardo, l'isola di Krk rappresenta entro i limiti di littorale est-adriatico un oggetto di valore scientifico di prima classe. La sua vegetazione silvatica appartiene colla parte minore ai tipi eumediterranei sempreverdi (*Orno-Quercetum ilicis*), parzialmente ai tipi submediterranei caducifolli (*Carpinetum orientalis croaticum*), parzialmente ai tipi mediterraneo-montani (*Seslerio-Ostryetum*), e appena colla parte insignificante anche ai tipi medioeuropei (*Anemone-Carpinetum betuli*, *Querco-Castanetum croaticum carpinetosum orientalis*).

Come invece nella vegetazione silvatica delle regioni più basse dell'isola di Krk predomina l'associazione *Carpinetum orientalis croaticum*, queste parti appartengono completamente alla zona vegetale submediterranea, mentre le sue regioni più alte, per la loro vegetazione appartengono alla zona vegetale mediterraneo-montana dell'associazione *Seslerio-Ostryetum*. In tale modo la situazione vegetale geografica dell'isola di Krk si manifesta assai chiaramente.